

To ni dovolj! SADOVI KRATKOVIDNE POLITIKE

V deželnem svetu se nadaljuje razprava o proračunu za leto 1965. Razprava se je začela prejšnji teden s programskim govorom predsednika Berzantija, ki ni obrazložil samo glavnih postavk proračuna, temveč nakazal tudi glavne politično-upravne smernice deželne vlade.

Slovenska zamejska javnost je seveda z zanimanjem pričakovala, kakšna stališča bo deželni predsednik zavzel zlasti do tistih vprašanj, ki se posredno ali neposredno tičejo narodne manjšine. Potem ko smo poslušali njegova izvajanja, ne moremo nikakor reči, da se z njimi zadovoljujemo. Imamo namreč vtis, da se tudi predsednik deželne vlade vsebinsko in oblikovno oklepa metode, ki jo poznamo iz prakse povojnih italijanskih politikov, ko gre za obravnavanje manjšinske problematike. Tudi dr. Berzanti se je namreč omejil na poudarjanje določenih, sicer pravih načelnih stališč, izognil pa se je obravnavanju stvarnih problemov, se pravi, da ni pojasnil, kako namerava njegova vlada reševati tista manjšinska vprašanja, ki spadajo v njeno pristojnost.

Dr. Berzanti je sicer dovolj jasno poudaril, da je deželna vlada trdno odločena voditi zelo odprto politiko zlasti s sosednima deželama, Slovenijo in Koroško, s katerima namerava navezati in poglobiti gospodarske in kulturne stike. Gre za politiko, ki smo jo Slovenci v Italiji vedno zagovarjali, ker more in mora imeti vsestransko pozitivne posledice za vse tri prizadete dežele in seveda tudi za našo manjšino.

Zelo pomanjkljivo pa se nam zdi stališče, ki ga je dr. Berzanti zavzel do vloge, ki naj jo imajo »jezikovne manjšine« (tako namreč imenuje deželni predsednik naše slovensko govoreče ljudstvo) v Furlaniji-Juljski krajini, češ da bi se morale same zavedati posebnega položaja, v katerem se nahajajo, in same doprinesiti svoj delež k razumevanju in spoznavanju različnih izročil in civilizacij.

Zdi se nam, da si je govornik osvojil le drugi odstavek znane enciklike Janeza XXIII. »Pacem in terris«, kjer je govora o narodnih manjšinah, medtem ko je zamolčal ali ni vsaj dal mnogo poudarka tistemu delu enciklike, kjer so zelo jasno omenjene dolžnosti večinskega naroda in njegovih predstavnikov do narodnih manjšin. Nesprejemljivo je namreč za nas mnenje, da bi samo mi imeli določene dolžnosti, medtem ko bi večinski narod bil prost vseh obveznosti, razen poudarjanja določenih načel, ki postanejo, kot nas praksa jasno uči, prazne fraze, če se ne izvajajo v vsakdanjem življenju.

Kot smo večkrat poudarili in kot bomo vedno poudarjali, Slovenci v Italiji povsem upravičeno zahtevamo in pričakujemo, da končno prenehata besedičenje in ponavljanje lepih fraz, ter da se preide k stvarnemu delu, to je k sprejemanju in izdajanju konkretnih pravnih norm, ki naj določijo pravice manjšine in zaščitijo njene življenjske koristi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Johnson je zahteval v torek od ameriškega kongresa, naj odobri izredno proračunsko postavko 700 milijonov dolarjev (okrog 437 milijard lir) za nadaljevanje vojaških operacij v Vietnamu in v Dominikanski republiki. »Odobritev te postavke bi pomenila trdno in nepreklicno zagotovilo našega naroda in naše države, da bosta negede na vsakršno tveganje in ceno vztrajala pri dušenju obeh žarišč komunističnega vdiranja na Daljnem vzhodu in na zahodni polobli«, je pri tem izjavil Johnson. Pričakovati je, da bo kongres njegovo zahtevo sprejel in odobril nove stroške za nadaljevanje ameriške intervencije v obeh omenjenih državah, čeprav so nekateri senatorji, ki so dosledni nasprotniki Johnsonove politike, proti.

A tudi če kongres te Johnsonove zahteve ne bi sprejel, se bo ameriška intervencija v Vietnamu nadaljevala in verjetno tudi tista v Dominikanski republiki. Denar si bo morala preskrbeti ameriška vlada v tem primeru pač iz drugih postavk proračuna. Dejstvo je, da zdaj ne more umakniti svojih čet ne iz Vietnoma in tudi ne iz Dominikanske republike, ne le zato, ker bi s tem prehudo trpele njen ugled, ampak predvsem zato, ker so v igri prevažne stvari, da bi mogle in hotele Združene države prepustiti ti dve deželi njuni politični usodi.

KRIZA V DOMINIKANSKI REPUBLIKI

Boji v Vietnamu so se odmaknili v zadnjih dneh kar nekam v ozadje, spričo akutne politične krize na prekrasnem otoku Hispaniola v Karaibskem morju, ki si ga delita francosko govoreča črnska republika Haiti in »bela«, špansko govoreča Dominikanska republika. Kriza v tej republiki je prizadela ameriško vlado kot blisk z jasnega neba, saj se je zdelo, da sedi nova vojaška vlada, ki je pred dobrim letom pregnala predsednika Boscha, dokaj trdno v sedlu. Združene države so se v začetku nekoliko obotavljale, da bi jo priznale, toda kmalu je bilo nezaupanja konec in kot vse kaže, je vladal zadnje čase med ameriško in dominikansko vlado precej dober in celo tesen odnos. Zdelo se je, da ima nova dominikanska vlada po ožaj trdno v rokah, vendar pa so zadnje čase razni znaki kazali, da postaja ozračje napeto, čeprav so tako v Združenih državah kakor v dominikanskih vladnih krogih verjetno te znake podcenjevali in jih smatrali za običajne študentovske nemire. Ko je izbruhnil upor, je v začetku res kazalo, da gre za novo vojaško zaroto, kakršne predstavljajo v latinsko-ameriških republikah skoro najrednejšo menjavo vlad. Toda kaj kmalu se je pokazalo, da tiči za tem državnim udarom nekaj več. Medtem ko ostane ljudstvo v južnoameriških republikah ob takih državnih udarih na splošno mirno in skoro brezbrizno, talko da teče življenje naprej, ka-

kor da se nič ne dogaja, četudi se v sosednji ulici obstreljujejo novi in stari »vladni«, pa je tokrat ljudstvo v San Domingo nedvoumno pokazalo, da je proti dosedanji vladi in da podpira upornike.

Kaj je temu vzrok? Predvsem to, da je dominikansko ljudstvo sestradano svobode, ki jo je bridko pogrešalo pod dve desetletji trajajočim Trujilovim okrutnim diktatorskim režimom. Komaj se ga je znebil, je prišla na oblast spet vojaška »junta«. Predsednik Bosch je vladal le malo časa, vendar pa dovolj, da je dal ljudstvu okusiti svobodo parlamentarnega, demokratičnega režima. Tako si je v nekaj mesecih svoje vlade pridobil veliko pristašev, ki ga hočejo nazaj, ker hočejo nazaj svobodo.

Vzrok pa so tudi socialni razlogi. Dominikanska republika nikakor ni tako strašno revna kakor sosednje Haiti, vendar pa življenjska raven ni visoka in mnogi socialni in gospodarski problemi so ostali nerešeni.

Naravno je, da je prišlo do izbruha ljudske nevolje, težko pa je presoditi od daleč, če gre v resnici samo za spontan upor množic, ki jih žejajo po demokraciji in boljšem življenju, ali pa imajo res svoje prste vmes na Kubi izvežbani castrovski agenti, kot zatrjujejo Američani. Tudi to bi ne bilo nič čudnega, saj je Kuba čisto blizu in spričo podobnosti razmer in etnične sorodnosti prebivavstva je pač naravno, da se oblikujejo tudi enaka politična stremjenja in da izvaja kubanski režim močan vpliv na Dominikanske revolucionarje. Dejstvo pa je, da svet le težko presodi, kaj se zdaj dejansko dogaja v San Domingu, saj je ta dežela ena najbolj odmaknjenih od središč svetovne politike, že zaradi svoje otočne lege in »mrtvega« kota v omrežju svetovnega prometa. Nobena pomembnejša pomorska proga ne vodi mimo tistega otoka. Tako smo navezani pač samo na poročila, ki jih pošiljajo v svet nasprotni propagandni viri.

IZBRUH LJUDSKE NEVOLJE

Kljub pomanjkanju avtentičnega materiala za presojo položaja pa se lahko reče, da so se znašle Združene države tam pred istim problemom, pred katerim se bodo znašle prej ali slej v vsej latinski Ameriki: pred problemom ljudskega nezadovoljstva. Latinska Amerika je danes eden najrevnejših, če ne sploh najrevnejši predel sveta, in neprestano menjavanje vojaških vlad, in diktatur egoističnih politikov, ki jim je ma'lo mar resničnih problemov, ne dopušča, da bi se kaj resnično izboljšalo. Če je kak napredek, je vse prepočasen. Tudi ambiciozni ameriški program pomoči latinski Ameriki, ki si ga je zamislil še Kennedy, ni dal doslej nobenih pomembnih rezultatov. Vse tiste nemahne vsote izginile nekam brez haska, verjetno v žepu pohlepnih in nepoštenih ljudi na vladi. Nezadovoljstvo

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 9. maja 1965, ob 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojano; 10.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 11.00 Tržaški slovenski zbori; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Otroka kapitana Granta«. Napisal Jules Verne, prevod in dramatisacija Desa Kraševca. Tretji del; 12.00 Nabožne pesmi; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi; Urednika Mitja Volčič in Dušan Černe; 14.30 Sedem dni v svetu; 15.00 Pojeta: Julia De Palma in Henry Salvador; 15.30 »Sklenjenje, na vrsta«, radijska drama, napisal Jean le Pailot, prevedel Ivan avli. Igra RO, režira Stane Kopitar; 18.10 Igra orkester, ki ga vodi Aleksander Bevilacqua; 20.30 Iz slovenske folklorne: Lelja Rehhar: »Turk vže zbira silno uojško«; 21.00 Vabilo na ples.

• PONEDELJEK, 10. maja, ob: 12.15 Iz slovenske folklorne: »Turk vže zbira silno uojško«; 17.20 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu; 18.00 Ne vse, toda o vsem — poljudna radijska enciklopedija; 18.30 Koncertisti naše dežele: Baritonist Marijan Kos, pri klavirju Livia D'Andrea Romanelli; Benjamin Ipavec; Menih, Po noči, Če na poljana rosa pade, Pozabil sem mnogokaj deklet, Iz gozda so ptice odplule, Tvoje goste črne lase, Ven v mrak in vihar, Dekliška pesem; 19.15 Plošče za vas; 21.00 Igor Strawinsky: »Mavra«, komična opera; Giorgio Federico Ghedini: »Zlata bolha«, opera v enem dejanju in treh slikah.

• TOREK, 11. maja 1965, ob: 11.45 Naš juke-box; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 17.20 Italijanščina po radiu; 19.15 Dante Alighieri: »De Monarchia«, pripravil Boris Tomažič; 20.35 Kulturni odmevi dejstva in ljudje v deželi; 22.00 Slovenske novle: Ivan Cankar: »Zimsko cvetje«; 22.45 Komorna glasba v začetku dvajsetega stoletja.

• SREDA, 12. maja, ob: 11.35 Radio za šole (za I. stopnjo ljudskih šol); 12.15 Brali smo za vas; 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev; 12.25 Radio za šole (za I. stopnjo ljudskih šol); 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Skladatelji v očeh njihovih sodobnikov, pripravil Dušan Perrot; 19.15 Higiena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar; 21.00 Simfonični koncert, Vodi Boris Brott. V odmoru (približno ob 21.50): Iz pesniških gavajev: Jože Peterlin »Anton Vodnik«.

• ČETRTEK, 13. maja, ob: 12.15 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danilo Lovrečič; 17.20 Italijanščina po radiu; 17.35 Iz albuma lahke glasbe, pripravila Susy Rim; 18.30 Glasbena oddaja za mladi, pripravil Dušan Jakomin; 19.15 Vinko Beličič: »Prešernovi sodobniki Čbeličarji in drugi«; 21.00 »V fижakarju«, radijska drama, napisal Arthur Adamov, prevedel Vinko Beličič, Igra RO, režira Stana Kopitar; 22.30 Skladatelji Furlanije - Julijske krajine.

• PETEK, 14. maja, ob: 11.35 Radio za šole (Zaključna oddaja); 12.15 Pomenek s poslušavkami; 13.30 Glasba s filmskih trakov; 17.25 Radio za šole (Zaključna oddaja); 18.00 Ne vse, toda o vsem — poljudna radijska enciklopedija; 18.30 Slovenski solisti; 19.00 Ansambel »Pravi Jadran« in vokalni kvartet »Veseli pevci«; 19.15 Italija in južni Slovani v letih 1848-1918: Miloš Vauhnik: »Italijansko brodogradništvo priskoči na pomoč srbski vojski na umiku«; 20.35 Gospodarstvo in delo, Urednik Egidij Vršaj; 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Socialne vede.

• SOBOTA, 15. maja, ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15: Kulturni odmevi — dejstva in ljudje v deželi; 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Pevski zbori Furlanije-Julijske krajine; 17.20 Drugi Vatikanski koncil. Poročila in komentarji 17.30: Pisani balončki. Radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 19.15 Družinski obzornik; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Zbor Slovenske filharmonije; 21.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danilo Lovrečič; 21.30 Vabilo na ples.

TEDENSKI KOLEDARČEK

9. maja, nedelja: Gregorij, Griša
10. maja, ponedeljek: Izidor, Antonin
11. maja, torek: Ziga
12. maja, sreda: Pankracij, Uglješa
13. maja, četrtek: Servacij, Jasna
14. maja, petek: Bonifacij, Valent
15. maja, sobota: Zofija, Zofka

Dr. Škerk o stališču slovenske manjšine

Na sedanjem zasedanju deželne zbornice, na katerem obravnavajo deželni proračun in programsko izjavo deželne vlade, je nastopil tudi predstavnik Slovenske skupnosti in je med drugim predložil deželni vladi razna vprašanja, ki zadevajo slovensko manjšino, in katera bi deželna vlada lahko rešila avtonomno ali s sodelovanjem države. Dr. Škerk je najprej obžaloval, da je ustavno sodišče s svojo znano razsodbo ozko tomačilo deželni statut ter da niso bile do danes objavljene izvršilne doočbe tretjega člena deželnega statuta, ki zagotavlja enakopravnost vseh jezikovnih skupin in zaščito njihovih etničnih ter kulturnih značilnosti. V zvezi s tem je predstavnik Slovenske skupnosti poudaril, da je deželna uprava pristojna za reševanje zadev slovenske manjšine, kajti v nasprotnem primeru ne bi imel tretji člen deželnega statuta več nobenega smisla in bi bil samo reklamnega značaja. Člen III. deželnega statuta bo pa uresničen — je nadaljeval dr. Škerk — ko bodo deželni narodnostne zaščite vsi pripadniki slovenske manjšine na Tržaškem ter v Gorici in videmski pokrajini.

To stališče je predstavnik slovenske skupnosti podkrepil z navedbo resolucije, ki jo je svojčas sprejela podkomisija za organizacijo države, ki je delovala v okviru ustavodajne skupščine. Omenjena resolucija zagotavlja, da bodo področja z jezikovno mešanim prebivalstvom sestavljala posebne teritorialne enote in imela takšno ureditev, ki bo zagotavljala v skladu z državnimi demokratičnimi ustanovami uporabo jezika, razvoj kulture ter spoštovanje in zaščito navad, tradicij in krajevnih interesov. Nato je dr. Škerk navedel številne zahteve slovenske manjšine, ki niso bile do danes uresničene. Ob zaključku je poudaril, da bo slovenska narodna skupnost ocenjevala kvaliteto demokracije, v katero je vključena, po tem, koliko ji bo dano živeti v tisti odrasli polnovrednosti, ki si jo je s čezmernim dežanjem prelite krvi priborila.

Zatem je predstavnik Slovenske skupnosti sporočil, da bo njegovo glasovanje o proračunih in programski izjavi odvisno od stališča, ki ga bo zavzela deželna vlada do resolucij in popravkov, ki jih namerava predložiti med razpravo o posameznih proračunskih postavkah. Dr. Škerk je pa že vnaprej pripomnil, da se ne more strinjati z izjavo predsednika deželne vlade, po ka-

Mladina proslavlja odporništvo

Na pobudo Š. Z. »Bor« se je v torek, 4. t. m., sestal pripravljalni odbor predstavnikov organizacij slovenske mladine z namenom, da pripravi dostojno proslavo dvajsetletnice odpora. V ta namen bo slovenska mladina organizirala vrsto proslav, ki jih bo povezovala štafeta po vsej deželi, kjer živi slovenska manjšina. Proslave se bodo razvstale s pričetkom v Kanalski dolini od 26. do 30. maja, ko bo v Bazovici zaključna proslava.

Ob tej priliki pozivamo že sedaj vse zavedne Slovence naše dežele, da se proslavi udeležijo in pripomorejo po svojih močeh k dobremu uspehu celotne pobude. S tem bo slovenska javnost dokazala svojo življenjskost in zvestobo idealom odporništva.

teri bi morala prispevati k medsebojnemu razumevanju samo slovenska manjšina. Predstavniki Slovenske skupnosti je poudaril, da so dolžni pospeševati in krepiti sožitje vsi državljani brez kakršne koli razlike.

Sadovi kratkovidne politike

(Nadaljevanje s 1. strani)

južnoameriških narodov krotijo za zdaj le diktature, proti katerim so bili posamezni revolucionarni vzgibi množic bolj ali manj neuspešni. Danes pa je drugače, ker nudi Kuba primer uspešno izvedene revolucije in ker množično vežba agitatorje ter uvažuje vse južnoameriške države propagandno literaturo.

Tako se revolucionarne sile vedno bolj kanalizirajo in zadobivajo konkretnije cilje, razpolagajo s politično šolanimi voditelji in orožjem, ki verjetno tudi prihaja s Kube. Združene države pa se še vedno niso odrekle, svoji kratkovidni politiki podpiranja diktatur, ker vidijo v njih — po čisto zgrešeni logiki desničarjev — najbolj učinkovit jez proti revolucijam in evičarskim prevratom. Diktatura jim pomeni stabilnost. Pri tem se ne zavedajo, da so v resnici diktature samo jezovi, ki ovirajo naraven političen razvoj v demokracijo in nehajo opozicijo v drugo skrajnost. Tako je bilo tudi v Dominikanski republiki. Združene države so desetletja trpele in v raznih oblikah podpirale Trujillovo diktaturo, kakor trpe in dejansko (z denarjem) podpirajo zaostalo Duvalierovo diktaturo v sosednjem Haitiju. Ničesar niso storile, da bi jo pomagale odstraniti in pripomogle na oblast demokratičnim elementom. Tako je razumljivo, da prehaia opozicija v boju proti diktaturam na vedno bolj leve pozicije, ker išče pomoč pač tam, kjer jo dobi.

Sadove te nepremišljene in s'epe politike žanjejo Združene države zdaj že marsikje, tudi v Južnem Vietnamu in v Južni Koreji, trenutno pa v San Domingu. Najnovejša poročila od tam govore o premirju in verjetno bo prišlo do tega, da bo zamenjal ameriške mornariške strelce kontingent »medameriških« si' in da bodo razpisane volitve za novega predsednika. Toda glavni problem s tem ne bo spravljen s sveta. Ta glavni problem je odnos ameriške vlade do tistih gibanj v latinski Ameriki in na vsem svetu, ki hočejo več svobode in boljše življenje. Vojaške operacije tu ne zaležejo veliko. Če so kje potrebne, je to znak, da je bilo mnogo zamujeno na političnem terenu.

To ni dovolj!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Stvar italijanske demokracije same je, da določi, kateri državni organi so pristojni za izdajanje takih norm. Nedopustno in nedemokratično pa je, da se rešitev tega problema odlaga in zavlačuje z lažipravnim teoretiziranjem o problemu pristojnosti.

Dokler se vsa ta vprašanja natančno ne razčistijo in dokler se ne izoblikuje takšno stališče, kakršno ustreza načelom pravičnosti in demokracije, je jasno, da bodo Slovenci in njihovi izvoleni predstavniki z veliko rezervno ocenjevali celotno delovanje deželne vlade in se temu primerno tudi ravnali v deželnem zboru.

D. L.

Mladina in naša družba

V zadnjih številkah Novega lista smo z zanimanjem zasledovali razpravljanja v zvezi z našo mladino. Prav je, da se je to nadvse pereče vprašanje sprožilo in postavilo nekako na dnevni red v naši publicistiki in v javnosti. Glede na polemični značaj dialoga se nam zdi pa primerno razčistiti še nekatere pojme in stališča. Kot se zdi, se je polemika osredotočila okoli vprašanja vzrokov za neugodje pri naši mladini in okoli vprašanja o značaju njene angažiranosti.

Glede vzrokov se postavlja vprašanje, ali je za občutje neugodja pri mladini odgovorna njena vzgoja ali pa mladina sama? Zatorej si oglejmo vzgojo mladine doma, v šoli in v družbi.

VZGOJA DOMA

Na splošno bi mogli ugotoviti, da nudi današnja vzgoja naši mladini mnogo več, kot je nudila prejšnjim generacijam. Po eni strani ji nudi celo mnogo preveč, po drugi pa mnogo premalo.

Danes nudijo starši, vsaj na splošno, svojim otrokom vse potrebne materialne dobrine; često celo preveč in jih razvajajo v hrani, obleki, zabavah in od nakita do motornih vozil, ko odrastejo ne zavedajoč se, da jim pri tem prej škodijo kot koristijo. Ne nudijo pa jim prečesto glavnega, to je pravega doma in družine! Naši domovi ostajajo prazni, v njih ni družinskega življenja. Po ves dan je zaradi zaslužka ali drugačnih izvenpoklicnih ali celo zasebnih vzrokov odsoten z doma oče in vedno bolj tudi mati. Otroci ostajajo sami, saj nima skoro več družbe bratov in sestra. Prepuščen je »vzgoji« sorodnikom (ali tujcem — pomočnicam) ali pa ga vedno bolj dajejo v razne vzgojne ustanove. Ko je večji, je pa često prepuščen sam sebi ali cesti.

V zameno za izgubljen družino pa nudijo starši mladini kaj borni nadomestek »Ersatz« v tvarnih dobrinah in pri tem še pretiravajo. Namesto, da bi nudili otroku le potrebno in koristno in mu omogočili pogled v stvarnost in boj življenja in ga vanj postopoma uvajali in ga tako usposabljali za življenje, ga prikrajšajo za občutek zadoščenja nad lastnim prizadevanjem — ki je vir zorenja — ako ga s svojo materialno skrbjo nekako duše v njegovem razvoju. Pri tem pa manjka mladini pravega zraka, prave luči in prave hrane, ki mu jo more dati le resnična družina, toplo, ljubeče in varno zatočišče doma, kjer kot otrok in pozneje kot odrasel človek čuti, da bo našel razumevanje, oporo in vzpodbudo. Saj je eno največjih psihopedagoških dognanj sodobne znanosti, da je otroku za njegov skladen psihofizičen razvoj, za življenjsko ravnovesje, zrelost in za srečo osnovni pogoj zdravo družinsko vzdušje, in to od prve ure življenja dalje. Tega pa žal našim otrokom, naši mladini in nam vsem najbolj manjka. Živimo kot nekaki invalidi, ohromeli v resničnem čustvenem življenju, dasi se tega niti povsem ne zavedamo.

A to je morda največje zlo naše dobe. Zato je prav in skrajni čas, da se osvestimo, da privre iz naših vrst protekt, klic po življenju in njegovih pravicah. In prav mladina je za to soklicana, ker najbolje občuti neskladnost življenja. Mladina ima pravico do polnovrednega življenja. To pa omogoča, kot smo videli, edinole družina. Zato ima otrok naravno pravico do matere, pravico do očeta, pravico do bratov in sestra. Dolžnost družbe pa je, da našim možem in ženam omogoči, da bodo svojim otrokom pravi očetje in prave matere, da jih za to pedagoško pripravi, jim s primernim poklicem omogoči vzdrževanje družine, a jih v delu ne zasužnjuje, temveč jim omogoči, da se posvete vzgoji svojih otrok, da jim nudijo pravi dom. Zato pa se je treba upreti duhu — tiraniji našega časa, materialistični ideologiji naše družbe z njeno enostransko tehnično civilizacijo in s politiko razkrajanja družine, ki vodi v razsebljenje človeka! Od tu izvira, kot je razvidno, prvi vzrok neugodja naše mladine.

SOLSKA VZGOJA

Drugi leži v šolski vzgoji. Kljub raznim reformam čutimo vsi, da je naša šola potrebna še temeljite preosnove, da bo kos svoji vzgojni nalogi, da pripravi mladega človeka za življenje. Poleg šolske preosnove pa so naši mladini potrebni tudi boljši učitelji v strokovnem in moralnem pogledu. Še često izjemo nekaterih, je večina premalo s srcem pri mladini. Ali so indiferentni ali pa preveč »angažirani« na drugih bolj dobičkanosnih področjih, tako da jim je postalo njih vzvišeno poslanstvo zgolj obrt. Razumljivo je, da zavoljo premajh-

ne razgledanosti in globine in zaradi pomanjkanja posluha za današnji čas, ne morejo dati mladini pravih smernic za življenje. In bolj kakor smernice so mladini potrebni živi vzori. Sicer pa, kdo naj razume mladino in naj bo dober vzgojitelj, če sam nima otrok? Ne besede, dejanja, izkustva, vzori — vzgajajo! In mladina ima pravico do dobre šole, do dobrih učiteljev, ki naj bodo vzgojitelji. — Mi pa smo ji dolžni to nuditi! Spričo navedenega je razumljivo, da tudi šola prispeva k občutju neugodja naše mladine.

VPLIV DRUŽBE

In še, kakšno vzgojo nudi mladini družba; odnosno, kako vpliva družba na vzgojo in oblikovanje mladega človeka? Neposredno vpliva na mladino s svojimi organizacijami namenjen, mladini kot so razne športne, kulturne, strokovne, pa tudi politične in verske. Vsaka teh skuša oblikovati mladino po svojih posebnih načelih in vidikih in ji zato nudi več ali manj enostransko usmerjenost in izživljanje. Zavoljo svoje idejno — dogmatične in politično — strankarske zaprtosti in nestrpnosti jo preje duši kot pa osvobaja v njenem razvoju. Slično je tudi s posrednim vplivom družbe na mladino, ki je morda še globlji, ker sega do njene podzavesti. Tako zlasti tisk, radio, televizija, kino, gledališče, najraznovrstnejše publikacije, pa tudi moda in zlasti javno mnenje. Na zunaj se sicer družba z vsemi svojimi institucijami in sredstvi zavzema za blagor mladine, a v bistvu se za tem skrivajo prečesto le ideološko strankarski ali pa komercialni interesi.

Tako se znajde doraščajoča mladina kljub vsej zunanji pozornosti okolja za njo, od staršev in šole ter družbe, sredi vseh dobrin prečesto zelo osamljena, notranje nekako prazna in brez prave življenjske orientacije in zato tudi brez prave volje do življenja in dela. Kriv za to je duh časa, to je naše gledanje na življenje in svet, ki je pa seveda spet zgodovinsko pogojeno. Tako ugotavljajo sodobni sociologi, da prinaša dvig življenjske ravni, kot posledica tehnične civilizacije, naraščajoče nezadovoljstvo, ne več na ravni skupin, temveč na ravni posameznika in često na najgloblji ravni njegove podzavesti. Kako to, se sprašujejo? Tehnična civilizacija je človeka zajela v celoti in ga vedno bolj in bolj determinira, dasi se zdi, da ga osvobaja; skratka človeka standardizira. To ima za posledico neposredno depolitizacijo z anarhičnim uporom posameznika skupnosti. Kajti kolikor bolj je človek prisiljen prilagoditi se nujnostim kolektivne proizvodnje in njej žrtvovati vse svoje sile, čas, in svojo osebnost, toliko bolj se postavlja vprašanje po vrednotah in smislu tega njegovega osebnega in kolektivnega gigantskega napora. Odtod torej občutek nezadovoljstva, neutrujenosti, ki je tem večji, čim bolj je neka družba tehnično civilizirana. Ta splošni pojav se naravno odraža tudi pri nas in ga po svoje občuti tudi mladina.

Tako nastane vprašanje, kako mladina reagira na svoje okolje, na svojo vzgojo in na duh našega časa? Na splošno se zdi, da dokaj pasivno, kar je spričo vsega navedenega tudi nekako razumljivo, dasi ne zato tudi opravičljivo. Kajti nobena generacija še ni imela idealne vzgoje in okolja, a se je kljub temu in prav zaradi tega uporno bojevala za svoje ideale.

ANGAZIRANOST MLADINE

Tako vidimo zlasti zadnji čas, da se tudi med našo mladino prebujajo zdrave življenjske sile in jo vodijo v akcijo. Mladina se je začela osveščati in zavedati svoje vloge in odgovornosti v narodu. Tako je začela organizirati svoje krožke, ki jih imenuje kulturne, nepolitične. Pravi, da jo je k temu napolnila samo »ljubezen do materinega jezika«, nikakor pa kakšna politika, »kajti z razpravljanjem o politiki se dosežejo samo medsebojni prepri, ki škodijo slovenski manjšini.« V pojasnilo dodaja: »Upamo, da nam starejša generacije ne bodo zamerile, če se skušamo iz njihovih napak učiti in se jim izogniti. — Nas Slovence na Tržaškem lahko družji že to, da smo pripadniki istega naroda in da zavzemamo položaj manjšine. To je že angažiranost.«

Da, to je že angažiranost in sicer politična, seveda v širšem in novem smislu besede. Res gre tu prvenstveno za kulturno delovanje, toda že to kot tako izraža neko politično zavest in opredelitev, dasi v širšem smislu pojmovanja politike. S tem, da mladina noče dati političnega značaja svojemu delovanju in se tega zavestno brani, češ, ker to »razdvaja«, ona pa, da teži k »zedinjenju« —

se podzavestno politično opredeljuje, dasi v novem, ne tradicionalnem smislu.

Kajti pojmovanje politike ima tudi svojo zgodovino in razvoj. Po grškem naziranju je bila to tehnika upravljanja mestne države »polis«. Proti koncu 18. stoletja so se pojavile večje ideologije, ki so vezale splošno usodo in osvoboditev človeštva na politično delovanje in to v taki meri, da so postavile določen »političen credo«. Z Heglom in njegovima duhovnima otrokoma: marksizmom in fašizmom je postala politika nadomestilo »Ersatz« za religiozno vero. Pojavile so se »horizontalne vere« kot je imenoval ta pojav Alberi Camus. Te zahtevajo angažiranje in žrtvovanje za utopične cilje. Toda, kar je Nietzsche predvideval, to smo mi doživeli: fanatične, totalitarne ideologije vodijo v nihilizem in anarhijo. Pripejali so v vojne revolucije, v svet groze in tesnobe in se pri tem izživele. Tako smo danes priča agoniji filozofij zgodovine. Sporedno s tem slabljenjem ideologij ustvarja tehnični napredek novi svet, ki je vse bolj nedostopen za politiko. Tako opažamo povsod naraščajoči pojav depolitizacije in to na Zapadu kakor tudi na Vzhodu. Namesto na političnem se je začel človek vedno bolj udejstvovati na drugih področjih, zlasti na športnem. Pa tudi povzdigovanje in izživljanje spolnosti je znak za neki protitež za izgubljeno politično angažiranost. Izjemo pri tem tvorijo še nerazvite dežele, kjer je politična borba še v polnem razmahu. Vendar ugotavljajo sociologi, da je ta depolitizacija, kot negativen izraz naše enostranske tehnične civilizacije, ki pušča človeka v globini nezadoščenega — le prehodni pojav. Kajti depolitizirane demokracije niso sposobne dati svoji dejavnosti neki cilj, ki prerašča organizacijo in razdelitev proizvodnje. Ideja človeka, na katero se sklicujejo, ostaja nejasen postulat brez plodne ustvarjalnosti. Svet trpi na pomanjkanju pravega smisla življenja. To se odraža v številnih osebnih nevrozah, nezadovoljstvu kot je obče opazno. Človek trpi predvsem politično, ker je nesposoben, da bi v dani situaciji postavil določen, univerzalen vzorec sožitja. To je dokaz, da se politika ni preživela, kot mislijo moderni tehnokrati. Problemi, ki danes zatemnjujejo politiko leže v njej, — ne izven nje. Vprašanje ureditve človeškega življenja, medsebojnih odnosov — to je politika in od te zavisi bodočnost sveta —; vsekakor od politike, pojmovane v novem smislu.

POTREBNE SO JASNE IDEJE

Gre za to, da se najdejo nove metode za politiko koeksistence med različnimi gospodarsko družbenimi sistemi in primerni instrumenti za doseglo univerzalnih ciljev. Pri tem pa ostaja primarni politični postulat: človek (cilj pa ne: poenotenje sveta). — V nobenem slučaju pa ne uideemo politiki, ne z množenjem tovarn, ne s kolonizacijo lune. Politika bo slej ko prej izražala tragiko našega bivanja, težo človeštva, ki dosega stratosfero, a ne zna še najti na zemlji svojega cilja in svojega miru.

A prav mladina je poklicana, da z novimi metodami, z novo politiko pokaže pravo pot k svetovni edinstvi in bratstvu. Seveda mora vsakdo začeti v svojem okolju in z metodami, ki jih smatra v dani situaciji za najbolj primerne.

Glede na to, se nam zdi pravilna odločitev naše mladine, da začne s kulturno akcijo borbo za naše narodne pravice, ki naj vodi k zedinjenju — seveda političnemu — naše narodne manjšine, in naj nas »družji« kot pripadnike skupnega naroda. Spričo naših dosedanjih razprtij in nesloge, ki nas je medsebojno uničevala in na znotraj in zunaj slabila, je to pozitiven poizkus mladine za naš obstoj in moč. Notranje složni in močni, bomo lahko šele posegli v areno mednarodnega sodelovanja s svojimi sosednimi narodi in tako prispevali svoj delež k graditvi enotnejšega, solidarnjšega sveta in tako k utrjevanju miru.

Seveda je pri tej angažiranosti naše mladine potrebna tudi idejna jasnost, ker idejna nevtralnost dejansko ni možna. Mladina pravi, da so v njenih kroških ljudje z različnimi prepričanji in imajo možnost debate in primerjave idej posameznikov. Torej bi šlo za dialog med raznimi idejami. Seveda to predpostavlja temeljito poznavanje, študij in potem soočenje med raznimi idejami tako v teoriji kakor v praksi. Vsekakor je poizkus pozitiven in napreden, ter upamo, da bo pomagal naši mladini, da si izoblikuje pravičen svetovni nazor. Glavno je, da ji gre pri tem za stvarno iskanje resnice, za kar je potreben določen napor in tudi pogum, pa iskrenost in težnja po sintezi.

Pri razčiščenju idej pa se poraja kot osnovna in osrednja ideja — ideja človeka. Izstopa človek v vsej polnosti svojega vrednotenja. Človek v svo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tržaškega

Slovenska skupnost protestira

Svet Slovenske skupnosti, ki je na seji dne 24. aprila že sprejel protestno resolucijo proti izpustitvi Slovencev pri imenovanju ulic po borcih odporniškega gibanja proti opustitvi slovenskega napisu v Rižarni in prepovedi odkritja plošče s slovenskim ter italijanskim napisom na spomeniku padlim v Miljah, je imel 29. aprila novo sejo, na kateri je ponovno razpravljal o spomeniku v Miljah in o nevarnosti, da preselijo italijanski šolski vrtec v poslopje slovenskih šol pri Sv. Ivanu.

Svet Slovenske skupnosti je na isti seji sprejel sledeči protest, ki so ga poslali vladnemu komisarju dr. Liberu Mazzi:

Svet slovenske skupnosti, zbran na seji 29. 4. 1965, ponovno z obžalovanjem ugotavlja, da je prepoved, ki so jo izdale oblasti

SOLSKO POSLOPJE PRI SVETEM IVANU PRIPADA SLOVENSKIM ŠOLAM!

Po Trstu so se razširile govorice, da nameravajo občinske oblasti v prihodnjem šolskem letu premestiti v slovensko šolsko poslopje pri Svetem Ivanu italijanski otroški vrtec, ki ima zdaj svoje prostore v šoli Fabio Filzi. Te govorice so vzbudile med slovenskim prebivalstvom globoko zaskrbljenost. Zato je svetovalec Slovenske skupnosti dr. Simčič naslovil na tržaškega občinskega odbornika za šolstvo vprašanje, v katerem zahteva pojasnilo, ali so omenjeni glasovi resnični, in če so resnični, ali namerava občinska uprava prepovedati vsak morebitni ukrep v škodo slovenske šolske matere.

V utemeljitvi svoje zahteve poudarja dr. Simčič, da je bilo poslopje v ulici Caravaggio 4 sezidano za slovenske šole, kar je razvidno iz pisma, ki ga je poslal leta 1950 tržaškemu županu takratni šolski skrbnik Vittorio Rubini. Od takrat do danes se pa ni zgodilo nič takšnega, da bi omenjeni namen lahko preklicali. V poslopiju so sledeče šole: slov. učiteljske, slov. srednja šola, slov. osnovna šola z otroškim vrtcem ter slov. trgovska akademija. Slednja bi se morala s prihodnjim šolskim letom preseliti v novo poslopje v Vrdeški ulici. Kljub temu pa ne smemo pozabiti — je poudaril dr. Simčič — da primanjkujejo slovenskim šolam, ki bodo ostale v poslopiju v ulici Caravaggio, številni prostori za učilnice, knjižnice, kabinete, avdiovizivne projektorje.

Dalje je treba upoštevati možnost, da bo ustanovljena slovenska trgovska strokovna šola z dvema oddelkoma, ki bi zasedla prostore slovenske srednje šole pri Svetem Ivanu. Jasno pa je, da bo nova šola z dvema oddelkoma potrebovala več učilnic in kabinetov kakor enotna srednja šola. Treba je torej upoštevati, da slovenske šole v poslopiju v ulici Caravaggio ne samo ne bodo imele praznih prostorov, ampak bodo celo prisiljene izhajati s kakšnim kabinetom manj ali uvesti tudi popoldanski pouk.

Spričo tega položaja je lahko razumeti — je zaključil predstavnik Slovenske skupnosti — da slovenska narodnostna skupina ne more ostati brezbrizna zaradi grozeče nevarnosti, da bi v poslopje v ulici Caravaggio preselili italijanski otroški vrtec.

v zvezi z odkritjem plošče v italijanščini in slovenščini na spomeniku padlim v osvobodilnem gibanju v Miljah nezakonita, ker obstoječi zakonski predpisi ne predvidevajo, da bi morala Deputacija za narodno zgodovino predhodno izreči svoje mnenje na spomenikih te vrste.

Zato Svet Slovenske skupnosti ponovno odločno protestira proti tistim javnim organom, ki so neupravičeno prepovedali odkritje plošče, kar žal čustva Slovencev in škodi mirnemu sožitju med tujkajšnjim slovenskim in italijanskim prebivalstvom.

Svet Slovenske skupnosti odločno zahteva, naj gospod vladni komisar posreduje pri pristojnih oblasteh, da spričo izredne važnosti objekta takoj umaknejo prepoved za odkritje plošče v italijanskem in slovenskem jeziku na spomeniku padlim v odporniškem gibanju v Miljah. To je toliko bolj nujno, ker je treba upoštevati dejstvo, da je bila večina padlih v odporniškem gibanju v miljski občini slovenske narodnosti in da so žrtvovali življenje med drugim tudi za priznanje in pravico do uporabe svojega materinega jezika v javnosti, kar je fašizem prepovedal.

Vnebovpjoča krivica

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta je župan Franzil odgovoril na vprašanje, ki mu ga je naslovil v zvezi s prepovedjo odkritja plošče z dvojezičnim napisom v Miljah predstavnik Slovenske skupnosti dr. Simčič. Slednji je v vprašanju pozval župana, naj posreduje pri pristojnih oblasteh, da bi čimprej prišlo do odkritja plošče z italijanskim in slovenskim napisom na spomeniku padlim v Miljah. Na vprašanje dr. Simčiča je župan odgovoril, da se tržaška občina ne more vmešavati v to zadevo, ker spada to v delokrog miljske občinske uprave.

Izmakajočim izjavam župana je odgovoril predstavnik Slovenske skupnosti, ki je med drugim poudaril, da bi moral po njegovi sodbi obravnavati vprašanje občinski svet, kajti prepoved odkritja plošče se ne tiče samo Milj, temveč vse slovenske manjšine in tudi vseh demokratov in protifašistov, ki si prizadevajo, da bi dokončno odpravili šovinizem z našega področja in vzpostavili vzdušje zaupljivosti in sodelovanja med Italijani in Slovenci. Zdi se, da je bil ukrep proti odkritju plošče z dvojezičnim napisom sprejet prav z namenom, da bi uničili prizadevanja za vzpostavitev takšnega vzdušja. Nobenega dvoma ni, da je ukrep usmerjen samo proti slovenskemu napisu na plošči. Zato je takšno ravnanje vzbudilo globoko ogorčenje v javnosti. Ne smemo namreč pozabiti, da vsak tak ukrep povzroči reakcijo po vsem področju. Očitno je torej, da se prepoved odkritja plošče tiče nas vseh in bi bil zato županov nastop zelo na mestu, ker bi povrnil zaupanje v pravico in demokratične svoboščine tistim, ki so ga začeli izgubljati. Tržaški župan bi bil toliko bolj upravičen posredovati za odkritje plošče, ker imajo oblasti, ki so izdale absurdno prepoved, svoj sedež v Trstu.

Kar se tiče vsebine vprašanja odkritja

plošče, moram poudariti — je nadaljeval predstavnik Slovenske skupnosti — da me zelo zaprepašča dejstvo, da so se oblasti poslužile zakona iz dobe fašizma za prepoved, da bi se spomnilo slovenskih padlih borcev na spomeniku v njihovem jeziku. Pripadniki slovenske manjšine ne glede na svojo strankarsko in ideološko usmerjenost menijo, da pomeni takšno ravnanje žalitev in sramotitev ter nov dokaz, da smo še zelo daleč od enakopravnosti, ki jo jamčijo ustava in drugi zakon. »Kaj so hoteli z omenjenim ukrepom?« — je vprašal dr. Simčič. »Ali so hoteli prikriti, da na tej zemlji živi poleg italijanske večine tudi slovenska manjšina?« Od 300 padlih borcev, katerim je posvečen miljski spomenik, je 180 borcev slovenske narodnosti. Storili bi vnebovpjočo krivico, če bi se nanje ne spomnili v njihovem jeziku, za katerega so se tudi borili in prešli svojo kri.

Ukrep, ki so ga sprejele oblasti je zaključil zastopnik Slovenske skupnosti je krivičen ter pomeni zmago tržaških šovinističnih krogov, ki si z vsemi silami prizadevajo, da bi se sovraštvo med obema narodnostima poglobilo ter postal boj med večino in manjšino trajen.

Beneška Slovenija

Videm:

ZASLUŽENA POHVALA

Vsi videmski listi, tudi taki, ki so večslojni, navdušeno hvalijo nastop ljubljanskega pevskega zbora »Tone Tomšič« in folklorne skupine »France Marolt«. Ljubljanci so prišli v Videm na povabilo videmskega Bančnega krožka, ki ima v svojem programu tudi kulturno delo, zlasti zbivanje obeh sosedov. Ljubljanski zbor je nastopil v petek zvečer v Vidmu v dvorani »Zanon« pod vodstvom Lojzeta Lebiča; z njim vred tudi godalna in dve baletni skupini. Videmčani pravijo, da so vsi nastopajoči zaslužili največjo pohvalo in da so prireditelji nudili mestu nepozaben vzitek.

Ukve:

NASI GOZDOVI

Naši lepi smrekovi in mecesnovi gozdovi, ki se včedejo od Zinovca nad Pontebo preko Kolka in Ojsternika do Kokova, bodo počasi izginili. Naši gospodarji imajo v njih že stoletja svoje gozdne ali servitutne pravice za izsekavanje lesu. Te pravice so jim donasale precej dobička. Izrabljanje gozda so sporazumno določevali kmetje, združeni v svoji soseski. Odmerjeno je tudi bilo, koliko lesa sme vsak član soseske posekati za svojo rabo ali za prodajo. V skupnosti so tudi lažje branili svoje pravice, ko jih je prej država skušala večkrat prikradati zanje. Zadnje čase se pa opaža, da gozdove vedno bolj krčijo. Les se seče kar na debelo, za mladje pa državna gozdna uprava premo skrbi. Seveda gre tudi to v škodo servitutnih upravičencev.

Rajbelj:

KAJ BO Z RUDNIKOM?

Vprašanje, kdo bo upravljal rajbeljski rudnik in kako bi to podjetje donasalo dobiček novi deželi, še nikakor ni rešeno. Pred dvema letoma je prišel rudnik v roke družbi A.M.M.I., pri kateri je soudeležena

VOLILNE LISTE

Zanimanje za letošnje upravne volitve na Goriškem še ne kaže prave živahnosti. Vse je nekam mirno in brezbrizno. Če prisluhneš kavarniškim ali gostilniškim razgovorom, slišiš le malo ali nič razgovora o volitvah. Politična mrzlica ali nič razgovora o volitvah. Politična mrzlica se bo morda stopnjevala šele proti koncu meseca.

Običajno tekmovanje za prvo mesto na glasovnicah je letos kar odpadlo. V četrtek, prvi dan za vlaganje kandidatnih seznamov, je čakal pred vrati občinskega volilnega urada le zastopnik socialnodemokratske stranke s svojo listo. Njen znak bo torej prvi na glasovnici za občinske volitve. Na isti PSDI kandidira tudi Alfonz Korsič iz Števerjana, ki poučuje na slovenski nižji srednji šoli.

Za pokrajinske volitve si je pa priborila prvo mesto komunistična lista. Na njej kandidira tudi doberdobski župan Andrej Jarc kot neodvisen. Med kandidati je še Maria Sešli, ki je po rodu Slovenka. Za pokrajinske volitve so že predstavili svojo listo tudi misini. Druge stranke pa še pobirajo podpise za kandidatne liste.

- *Hanalbha dolina*

tudi država. Na podlagi petega člena deželne uredbe bi pa moral preiti pod deželno upravo. Negotovost, kdo bo imel upravo rudnika v rokah, povzroča že zdaj materialno škodo podjetju samemu in tudi hromi napore za izboljšanje naprav v rudniku.

Druga in še večja škoda za gospodarstvo dežele izvira iz pomanjkanja topilnice za svinčev sijajnik in cinkovo svetilco. Doslej prevažajo rajbeljsko rudo v tuje topilnice v veliko izgubo za domače gospodarstvo. Sedanje podjetje je nameravalo postaviti lastno topilnico na Sardiniji, kjer tudi upravljajo manjši svinčni rudnik. Predelovanje naše rudnine bi tudi tam doli, že zaradi prevoza, zahtevalo visoke stroške. Edino pravilna rešitev bi bila, če bi dežela, ko bo rudnik prevzela, zgradila topilnico kje v bližini rudnika. Govori se, da izbirajo kraj nekje v Karniji ali ob Beli. V tem primeru bi prišlo do zasužka tudi dosti domačinov, prav iz teh krajev, ki veljajo za gospodarsko zaostale.

Za zadevo rajbeljskega rudnika se je že začel zanimati deželni odbor. Prejšnji teden je prišel v Rajbelj deželni odbornik za delo Bruno Giust, na povabilo krajevnih sindikalnih organizacij. Na delavskem zborovanju je povedal, da si bo dežela prizadevala dvigniti rudnikovo zmogljivost z modernimi napravami in tudi izboljšati socialni položaj rajbeljskih rudarjev.

Sedigla:

ZRTVAM V SPOMIN

V soboto je obhajal zaselek Sedigla v občini Centa žalostno slovesnost ob spominu na nesrečne dni druge svetovne vojne. V septembru in oktobru leta 1944 so v Sedigli in okolici divjale esesovske in kozaške čete. Vas so bombardirale, ropale in posiljevale po vseh hišah in končno razrušile in požgale 86 hiš in 27 hišev. Nekdaj ovcotča vas je postala kup ruševin. V tistih dneh je bilo ubitih tudi sedem domačinov, na desetine pa ranjenih. V soboto so vsem tem žrtvam odkrili spominsko ploščo.

ZA SKUPEN VOLILNI NASTOP

Italijanske politične skupine so že začele vlagati kandidatne liste; druge še pobirajo podpise za kandidatne sezname.

Naša javnost se sprašuje, kako je s skupno slovensko listo. Želi si, da bi tudi goriški Slovenci po vzgledu tržaških rojakov, skupno nastopili v bistvu in v obliki, ker bi se le na ta način izrazila volja vseh narodno, socialno in krščansko mislečih Goričanov, ki se nočejo pri bližnjih volitvah vključevati v italijanske stranke katerekoli barve. Zato tudi odobravajo izjavo Slovenske krščanske socialne zveze, objavljene v zadnji številki Novega lista, ki zahteva skupen volilni nastop goriških Slovencev na podlagi odkritosrčnega dogovora.

Kakor smo zvedeli, poteka izmenjava misli in predgovor v zgornjem smislu med SDZ in SKSZ na Goriškem. Ta je na željo SDZ javila nekaj imen za kandidatno listo, kar predstavlja resnično voljo za skupen volilni nastop po želji in v interesu goriških slovenskih volilcev. SKSZ smatra pa tudi za potrebno, da se v najkrajšem času na skupnem sestanku konkretizirajo točke za uresničitev volilnega nastopa v okviru slovenske skupnosti.

Le na ta način bomo dosegli, da se ne bodo glasovi slovenskih volilcev cepili ali razpršili in da se bo pokazala enotna volja in moč Slovencev na Goriškem.

Podgora:

VISOK JUBILEJ

Te dni obhaja msgr. Alojzij Novak visok jubilej svojega mašniškega poklica, biserno mašo.

Gospod jubilejant je znana osebnost med goriškimi in primorskimi Slovenci. Njegova dolga življenjska pot je živa priča duhovnega in kulturnega poslanstva, katero je izvrševal msgr. Novak kot ena najbolj vidnih osebnosti med našim ljudstvom. Kulturnega, socialnega in tudi političnega dela na Goriškem med dvema vojnama bi si sploh ne mogli misliti brez njegovega odločujočega poseganja v zgodovinski tok.

Naj omenimo, da je zaživel izjava o slovenski narodni samobitnosti, to je manjšinska deklaracija leta 1918, v odporu proti avstrijskemu germanizmu, prav s podpisovanjem v črniškem župnišču, kjer je msgr. Novak pastiroval.

V povojnih letih, ko se je kot kanonik preselil v Gorico in so tudi visoka leta pritisnila na njegova pleča, ni odnehal in še vedno doprinaša dobršen delež h kulturnemu ustvarjanju na naši zemlji.

Ko se pridružujemo voščilom k visokemu jubileju, želimo slavljenču, da bi še vrsto let s svetom in delom stal ob strani svojega ljudstva!

Števerjan:

MAJNIŠKA PROSLAVA

Že enajsto leto so organizirali agilni člani števerjanskega katoškega prosvetnega društva prvomajsko proslavo na krasnem razglednem kraju »Pod borovci«. Letos je prhitelo v prijazni Števerjan še več ljudstva kot lani. Orožniki so imeli kar polne roke dela, da so vzdrževali red spričo ne-

Iz Goriške

verjetno velikega števila vozi in množice. Spored majskega tabora je bil tudi bolj posrečen, tudi zato, ker miso nastopa igralec, ki se na odprtem odru ne morejo uveljaviti.

V začetku je zapel števerjanski pevski zbor »Zdravico« in »Mim«. Zbor se je okrepil, pogrešali smo le nekoliko močnejših moških glasov. Po živahnem predsednikovem pozdravu so zaigrali pevski »Diamanti« nekaj bolj modernih, da je prišla do svojega tudi mladina. Vse so pa presenetili lepo izvedeni baletni nastopi tržaške madone ob spremljavi harmonike in v slovenskih ljudskih nošah. Pred odmorom je stopil na oder tudi deželni poslanec dr. Skrk; v govoru je poudaril tudi važnost bližnjih volitev in potrebo po skupnem nastopu. Prisrčne pozdrave je prinesel tudi študent s Koroške in pozdravni nagovor je imel tudi odvetnik Sfičgoj iz Gorice.

Vse točke sporeda so se v lepi povezavi nizale druga za drugo v skoro dveurnem programu, ne da bi poslušavce utrudile. Navdušeno poskanje so pa izzvali veseli koroški študentje in njih prikupna pevka. Vesele koračnice in ljudske pesmi, podane zdaj resno, pa spet izredno šaljivo, so morali ob koncu še in še ponavljati, da je židana volja res prikipeala do vrhunca. Delovnim društvenikom in njihovem predsedniku moramo zares čestitati.

Ob tej priložnosti so gostje tudi opazili, da gradnja kulturnega doma na prostoru nekdanje Fomentinihize nalaže kar debelo napreduje. Že sedaj se vidi okusni in ogstavbena pročelja. Manjka pa še marsikaj in bo potrebno še mnogo gmotnih prispevkov, da bo stavba končana. Ne dvomimo, da bodo števerjanci tudi te težave premagali.

V soboto je bila na Dvoru odprta tudi vinska razstava s pokušnjo izbranih domačih vin. Števerjanski župan je prerezal trak in je imel nagovor, ki se je tika vinogradništva. Popoldne se je tudi na »Dvoru« razvila majska veselica društva »Briški grič«, ki se je nadaljevala še v nedežjo s plesnimi in godbenimi točkami ter z nastopom folklorne skupine iz Furlanije.

ZA POČITNISKE KOLONIJE

Notranje ministrstvo je nakazalo 25 milijonov lir za počitniške kolonije potrebnih otrok iz goriške pokrajine. S to vsoto je dana možnost, da bo 1400 otrok uživalo prijetni počitniški oddih ob morju ali v gorskem zelenju.

Vsota bo razdeljena med sledeče organizacije: škofijski podporni organizaciji (ODA), italijanskemu osrednjemu podpornemu odboru (CIF) in italijanskemu krščanskemu delavskemu združenju (ACLI). Tako je bilo sklenjeno na predvčerajšnjem sestanku na prefekturi. Za slovenske dobrotelne organizacije, ki tudi vodijo počitniške kolonije, ne vidimo nič.

POROKA

V soboto zjutraj sta se poročila v Jazbinah učiteljica Elda Gravner iz Pevme in trgovski zastopnik Vilko Nanut iz Standreža, sin pokojnega javnega delavca v Gorici Viljema Nanuta. Mladi par je poročil katehet Marjan Komjanc.

Zeninu in nevesti želimo dosti sreče na novi življenjski poti!

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Koncert koroških zborov

V dvorani Kulturnega doma so nastopili v nedeljo pevci združenih koroških zborov iz Pliberka, St. Vida v Podjuni, Zelezne Kaple, Skocjana, Radiš, Hodiš, Logevesi, Kotomrevesi in Bilčovsa. Sami mladi, cvetoči obrazi, med katerimi je 35 moških in 21 ženskih glasov. Peli so pod izmeničnim vodstvom dirigentov Vladimira Prušnika in Valentina Hartmana mešane in moške zборе slovenskih skladateljev: Premrla, Kernjaka, Švikaršiča, Tomca, Preka, Foersterja, Juvanca, Emila Adamiča, Bučarja, Kramolca, Marolta in Mirka. Vsega skupaj so zapeli 23 po večini znanih pesmi, ki po svoji enostavnosti ne stavijo izvajalcu nobenih posebnih zahtev. Posebnost tega zbora so srebrno čisti soprani in baržunasto mehki altii. Ves zbor nosi pečat discipliniranosti in po svoji umetniški storitvi že močno izstopa iz okvira običajne podeželske povprečnosti. Posebno lepo so zapeli otožno Mirkovo »Dečva, to mi povej«, V Tomčevem »Gospodstvu« so posebno lepo zveneli zvonki basi.

Veliko čustvenosti je bilo občutiti v Kramolčevi »Tam, kjer teče bistra Zila« in v Kernjakovi »Rož, Podjuna, Zila«. V pesmi istega skladatelja pa sta posebno lepo uspela oba solista, tenorist in altistka. Tudi moški zbori so bili odlično pripravljene. Da tem zborom najbolj prija pesmi, zgrajene na alpskih napevih, je razumljivo, saj so tam doma, kjer imajo svoje korenine najlepše in najbolj v srce segajoči alpski napevi. V vsaki pesmi so znali izraziti njen značaj in iskrenost.

Poleg dirigenta Prušnika je treba omeniti dobro muzikalnost in spretnost dirigiranja ter stro-

kovno podkovanost Valentina Hartmana, ki vodi moške zборе. Ta je odlično pripravil svoj delež sporeda.

Nastop koroških pevcev je zapustil v poslušalcih najlepši vtis. Njih lepo petje je bilo deležno odkritosrčnega odobravanja številnega občinstva, vendar bi bil nastop zaslužil popolnoma zasedeno dvorano. Da se to ni zgodilo, je vzrok gotovo v pozni sezoni in v dveh prazničnih dneh, ki sta zvalila mnogo ljudi na daljše izlete izven Trsta.

Želimo pa, da bi nas ti koroški pevci še obiskali.

Vodstvo gledališča Metropolitan v New Yorku je naznanilo, da je slikar Marc Chagall sprejel ponudbo, da bo poslikal vežo novega gledališkega poslopja za newyorško Opero, ki jo zdaj gradijo, z velikimi freskami. Upajo tudi, da bo dokončal freske do septembra prihodnjega leta, ko bodo odprli to novo gledališče.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Predstave v Kulturnem domu
V CETRTEK, 6. MAJA, OB 18. URI

KRSTNA PREDSTAVA
TRNULJČICA

MLADINSKA IGRA V TREH DEJANJH
PO GRIMMU NAPISAL E. MARTINUZZI

PONOVITVE:

V petek, 7. maja, ob 18. uri, v soboto, 8. maja, ob 18. uri, v nedeljo, 10. maja, ob 10. uri.

V nedeljo, 9. maja, ob 17. uri in v torek, 11. maja, ob 17. uri na splošno željo občinstva

PONOVITEV

»Velikega slovenskega pasijona«

0—0

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 11. do 14. ure ter eno uro pred prčetkom predstav.

PEVSKI ZBOR J. GALLUS

priredi 15. maja t. l. ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT

oziroma svojega delovanja.

Mladina in naša družba

(Nadaljevanje s 3. strani)

jem tridimenzionalnem odnosu do sveta in življenja. Njegova usoda se rešuje kot celovita enota, ne pa okrnjeno, delno in enostransko kot doslej, bodisi zgolj z rasnega ali ekonomskega ali abstraktno filozofskega vidika. — Ne zaslužnosti in uničenja, kakor mu je to prineslo. Osvoboditev in rešitev mu mora prinesiti novo celotnostno vrednotenje človeka in vsestransko reševanje njegovih problemov, ustrezno politiko v ekonomskem, socialnem in kulturnem pogledu.

Metoda za reševanje človekovih problemov, pa je edino politika človekoljubja — in to vedno in povsod, v naši ožji in širši skupnosti. Saj kaj nam je bolj potrebno kot ljubezen? A ne pridigarstvo abstraktna, temveč konkretna, ustvarjalna. In zato ima prav naša mladina, da goji v svojem krogu družabnost. Kajti v medsebojni povezanosti in prijateljstvu, se bo lažje sporazumevala, lažje bo reševala svoje probleme, lažje sodelovala in si pomagala. In edino v ljubezni se človeku razodene resnica. Kaj pa je resnica našega življenja, v »ideologij« in vse »politike«, če ne prav človekoljubje? Da, ljubezen, to je počelo, gibalno in cilj vsega stvarstva in tako dobiva človekoljubje svoj kozmični pomen in smisel. In prav mladina je poklicana, da ubere to pot »nove politike«. Pri tem pa naj se zaveda, da je njena osnovna dolžnost, kot je rekel že Goethe, da prinaša radost v življenje! Ne človekoljubje kot mrka dolžnost, temveč v sproščenosti in radosti življenja prinaša odrešitev človeku.

Tako lahko naša mladina s svojo »novo« politiko sloge in prijateljstva, prav kot pripadnica malega naroda in celo manjšine, kaže velikim pot v mirno in radostno sožitje sveta. Morda je to njeno poslanstvo. Zatorej samo pogumno požrtvovalno in z optimizmom naprej!

To je le nekaj misli ob dosedanem dialogu z našo mladino z željo, da bi se ta še razširil in poglobil.

M. K.

Tržaški pisatelji v Ljubljani

Tržaški slovenski pisatelji so imeli prejšnji teden v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani literarni večer, na katerem so brali iz svojih del Andrej Budal, Boris Pahor, Alojz Rebula, Milan Lipovec, Josip Tavčar, Filibert Benedetič in Marko Kravos. Med posameznimi nastopi je bilo izvajanih nekaj kratkih skladb Pavleta Merkuja.

Dnevnik »Dolo« je poročal o nastopu med drugimi naslednje:

Literatura tržaškega kroga slovenskih piscev se staplja z dosežki vsega našega kulturnega in umetnostnega območja skorajda tako, kakor da je na zemljevidu od domovinskega ozemlja ne ločuje državna meja. Z drugimi besedami: najvidnejši ustvarjalci med primorskimi zamujejskimi Slovenci živijo s svojimi deli v zavesti našega kulturnega občinstva enako močno kot najboljši sodobni pisci znotraj slovenskih meja. Levji delež pri tej uspešni — in redki — narodnostno-kulturni sintezi gre seveda tržaškim piscem samim, njihovi izpovedni nujni in oblikovalni prizadevnosti. Tema dve bistvenima ustvarjalnima značilnostima se pridružuje kot posebna zanimivost in privlačnost še specifičnost njihovega ožjega življenjskega okoliša, odprtega na stečaj v snovanju evropskega Sredozemlja in zahoda, ter življenjske problematike, ki na temelju perečega narodnostnega vprašanja vsaj posredno sooča oziroma odseva življenjski način dveh svetovnih naziranja in družbenih ureditev.

Po vsem povedanem ni čudno, da je bila mala dvorana v Slovenski filharmoniji zares lepo zasedena, ko so zvečer tržaški pisci pripravili Ljubljancem literarni večer v njej. Vlogo prireditelja je odigralo Društvo slovenskih književnikov, vlogo napovedovalca in uvajalca posameznih nastopajočih pa društveni podpredsednik Janez Menart.

V Assisiju se je končalo mednarodno zborovanje za cerkveno arhitekturo, ki ga je priredila organizacija »Pro civitate christiana«.

V Benetkah je umrl pisatelj Pier Antonio Quarantotti-Gambini. Doma je bil iz Istre.

Ko se je zrušil strop abside župne cerkve v kraju Dolo pri Benetkah, je bila uničena lepa freska iz šole Tiepola.

Proces proti Mihajlovu

V Zadru je bila 29. in 30. aprila sodna obravnava proti pisatelju in asistentu slavistične fakultete v Zadru Mihajlu Mihajlovu, ki je obtožen, da je obrekoval Sovjetsko zvezo, kjer se je mudil preteklo poletje v okviru kulturne izmenjave med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. V Rusiji je imel priložnost govoriti z mnogimi pisatelji in drugimi kulturnimi in političnimi osebnostmi ter je svoje izkušnje opisal v obširni reportaži pod naslovom »Moskovsko poletje 1964«.

Ker pa je v reportaži med drugim napisal, da niso bili nemški nacisti, ampak Sovjeti tisti, ki so prvi ustanovili uničevalna in genocidna taborišča, je bila revija »Delo«, potem ko je objavila drugo nadaljevanje reportaže, zaplenjena, pisatelja pa so zaprli, 14. aprila so ga izpustili, vendar so ga prijaviли sodišču.

Mihajlo Mihajlov je pred sodiščem izjavil, da je nedolžen in da je pripravljen dokazati svoje trditve, da so obstajala v Sovjetski zvezi koncentracijska taborišča in internacije mnogo prej kot v nacistični Nemčiji. Toda sodišče je njegovo ponudbo zavrnilo, češ da ne bo dopustilo ponavljanje obrekovanja na račun Sovjetske zveze.

Branilec Mihajlova je zahteval nedolžnost svojega varovanca, medtem ko je javni tožilec samo izjavil, da naj bo »Mihajlov kaznovan po zakonu«.

Sodba je bila izrečena 30. aprila. Mihajlov je bil obsojen na 9 mesecev zapora (dejansko 10, a so mu všteli 1 mesec preiskovalnega zapora), ker je širil prepovedane publikacije, to je svoje članke, in ker da je obrekoval Sovjetsko zvezo, ko je zapisal, da je še pred nacisti iznašla uničevalna in genocidna koncentracijska taborišča.

Obsodba je mila, glede na to, da znaša najvišja kazen za take prekrške 9 let ječe.

Mihajlov je poslušal obsodbo brez komentarja, toda njegov advokat je naznanil, da bo vložil priziv. Do nove rzsodbe bo ostal Mihajlov na svobodi.

Nekaj dni pred procesom pa je poslal Mihajlov uredništvom listov v Jugoslaviji prepise svojega

dolgega odgovora beograjskemu tedniku NIN, ki ga je napadel in obdolžil »belogardizma«. V odgovoru Mihajlov ostro zavrača to trditve, hkrati pa se proglašja za kristjana, v smislu idej Berdjajeva, Emmanuela Monniera, de Chardina itd., v katerih da najde več »vzvišenega in globokoga« kot v delih vseh živih marksističnih ideologov. Pismo je razposlal drugim listom zato, ker mu ga NIN ni objavil. Prinesla pa ga je v celoti »La fiera letteraria« v Rimu. Vendar mu sodišče tega pisma ni očitalo.

UGO CARA' RAZSTAVLJA

V občinski galeriji v Trstu so odprli v ponedeljek samostojno razstavo kiparja Uga Caraja. Carà je razstavil 23 bronastih kipov in štiri študije za skulpture.

Ugo Carà, ki je od leta 1956 profesor na državnem inštitutu za umetnost opreme ladij v Trstu, je eden najuglednejših tržaških umetnikov. Od leta 1934 je priredil že nešteto osebnih razstav v raznih evropskih državah in se udeležil najpomembnejših vsedravnih in mednarodnih razstav. Tako je na primer razstavil že na šestih beneških biennialah, na razstavah cerkvene umetnosti v Sao Paulu, Bahii in Rio de Janeiro in na rimskih quadriennialah.

Po njegovih osnutkih in z njegovimi deli so okrasili tudi že celo vrsto velikih prekoceanskih ladij, med njimi tudi »Oceanic«, ki so jo pred kratkim spustili v morje in smo jo imeli priložnost občudovati ob Pomorski postaji v Trstu.

Zanimivo je, da je priredil Ugo Carà že leta 1939 samostojne razstave v Ljubljani (v tedanjem Jakopičevem paviljonu, ki so ga po vojni podrli), v Mariboru in v Zagrebu. To je bilo po njegovi prvi razstavi l. 1934 v Atenah sploh prvič, da je priredil kako samostojno razstavo.

Sedanja razstava v občinski galeriji bo odprta do 14. maja.

GOSPODARSTVO

Setev koruze brez hlevskega gnoja

Naslov naj nikogar ne zapelje, da ne bi gnojili svoji koruzi tudi s hlevskim gnojem. Omeniti le hočemo, da je blizu Siene posestvo, kjer sejejo že 10 let, leto za letom samo koruzo, brez ko'obarenja, gnojijo pa samo z umetnimi gnojili, brez vsakega hlevskega gnoja.

Tako obdelovanje je sicer proti pravilom dosedanje kmetijske tehnike, a ker dosega visoke hektarske donose, je ta način zanjkrat vsaj — zanimiv. Sejejo samo križano ali hibridno koruzo, in sicer 6 vrst družine DEKALB in 2 vrsti družine FUNK. Na površini 35 ha so dosedaj pridelali povprečno po 102 kg zrnja na 1 ar ali toliko stotov na 1 ha. Najvišji hektarski donos je dal hibrid DEKALB 666, in sicer 127 stotov, najnižjega pa DEKALB 222, ki je dal »samo« 89 stotov zrnja s 13% vlage.

Gnojijo pa z zelo visokimi količinami umetnih gnojil. Na ha (10.000 m²) gnojijo z več kot 200 enotami dušika, s približno 180 enotami fosforove kisline in s 120 enotami kalijeve soli, kar pomeni, da pognojijo 1 ha zemljišča z okoli 5 stoti žveplenkisllega amonijaka in 10 stoti apnenega solitra (nitrata), s skoraj 10 stoti superfosfata z 20% fosforove kisline in s 3 stoti 40% kalijevega sulfata.

Obdelovalna tehnika je v glavnem naslednja: Najprej sežgejo ostanke prejšnje letine, to je šture, stebila in listje. Neposredno pred setvijo zemljišče preorjejo a ne globoko. Istočasno podorjejo del umetnih gnojil, in sicer v obliki troveljavnega sestavljenega gnojila. Nato zemljišče pobranajo. Drugi del umetnih gnojil spravijo v zemljo istočasno s semenom. Gnojijo s sestavljenim gnojilom 10/10/10. Osipajo parkrat, seveda preden so stebila previsoka, ker osipajo s traktorjem. Pri prvem osipanju gnojijo navrhno z dvoveljavnim sestavljenim gnojilom, ki ima visok odstotek dušika in manj fosforne kisline. Kot dušično gnojilo trosijo tudi seč (urea), s katero dosega izborne uspehe. — Ker je plast prsti plitva na pronati podagi, je zemljišče podvrženo suši, zato morajo namakati.

Dodatno še par pripomb: Kar se sort tiče, so jih preizkušali zelo mnogo a konč-

Gnojenje breskev

Kdor svojih breskev letos še ni pognojil, naj jih čimprej pognoji in sicer takole: takoj sedaj naj si poišče sestavljeno gnojilo 10:10:10, to je tako, v katerem so glavne 3 redilne snovi v ravnovesju in naj pod vsako doraščeno drevo raztrosi po 3 kg tega gnojila. Nekaj dni za tem (en teden) naj raztrosi pod vsako drevo še po 1/4 kg apnenega solitra (nitrato calcio). To dodatno gnojenje s solitrom bo učinkovalo proti odpadanju oziroma prehudemu redčenju plodov.

V ostalem pa je potrebno pomniti, da morajo breskve dobiti vsako 3. ali 4. leto hlevski gnoj, in sicer 5 do 10 kg za vsako odrasčeno drevo in da je potrebno isto gnojenje še podkrepiti z 1 kg superfosfata in 1/2 kg žveplenkislge kalijeve soli (solfato potassico) za vsako drevo.

no so se ustavili pri sortah družine Dekalb in Funk. — Zelo važno je vprašanje gnojenja. Kot že rečeno, gnojijo samo z umetnimi gnojili. Od posameznih gnojilnih snovi je najbolj važen dušik in sploh lahko smatramo koruzo za velikega požeruha dušika, a to požrešnost tudi popača. — Praksa je pokazala, da je gnojenje s kalijem nujno posebno, ker se drugače zrne zelo močno posuši in dobi grdo blede barvo. — Setev izvršijo s sejalko, ki istočasno tudi gnoji. Za 1 ha porabijo 18 do 20 kg semena, katero sejejo v vrste na razdalji 80 cm, v vrstah pa na 18 do 20 cm.

Pridelek so prej spravljali ročno, zadnjo jesen pa so uporabili žetko »Rivierre Casalis«, s katero so zelo zadovoljni, in gospodar pravi, da je sedaj rešeno vprašanje spravljanja.

Končno še pripombo k opustitvi vsakega ko'obarenja. Na tem posestvu sejejo letos že enajsti na isto površino, brez kolo'obarenja, brez menjavanja kultur. Gospodar pravi, da se na ta način zemljišče celo boljša, ker postane prst bolj drobljiva in se zato lažje in boljše obdela. K temu bi omenili, da je tudi dosednji rekordni hektarski donos 192 stotov bil dosežen od Amerikancev na zemljišču, kjer si je koruzo skozi 30 let sledila vsako leto, brez kolobarenja.

Posestvo, o katerem govori ta sestavek, leži v kraju v Cereto Merse, v provinci Siena in je last doktorja v kmetijskih vedah Giancarla Signorinija.

Vzajemna uporaba kmetijskih strojev

Načrt programa za gospodarski razvoj v petletki 1965-1969 obravnava mehanizacijo kmetijstva in pravi, da bo država podpirala podjetja in organizacije, ki bodo s stroji in strojnimi delom lahko služile več obratom. — Kdor je sestavljal in odobril to besedilo, je svoje namene dovolj zavil v meglo, tako da sicer vemo, kaj se hoče doseči, a ne razberemo pa poti, po katerih se hoče priti k cilju. — Poglejmo, kako je s tem v drugih državah.

Pred zadnjo vojno je bilo na Holandskem nad 500 strojnih zadrug. Kljub temu, da je država podpirala te ustanove, so do danes ostale zelo redke. V glavnem so posojale kmetijske stroje, kjer pa je bila potreba, so tudi same izvršile zaproseno delo. — V Angliji so enake zadruge bolj uspešne. V Franciji so podobne strojne zadruge C.U.M.A. (Cooperatives d'Utilisation de Matériels Agricoles). Povezane so v posebno zvezo. Pred desetletjem je bilo 4.000 takih zadrug, danes jih je že trikrat več. Kljub takemu številu predstavlja njihov strojni park prav malo v primeri s strojnimi parkom kmetijstva v celi državi, razen pri kombajnih (žetka in mlatilnica skupaj) in pri stiskalnicah.

V Nemčiji imajo prav malo strojnih zadrug in tam se razvijajo takoimenovane »banke kmetijskih strojev« (Maschinenbank). Kakih 100 jih je. Od svojih članov dobijo stroje na posodo in jih posodijo

ODSKODNINA ZA OKUŽENE ŽIVALI

»Gazzetta Ufficiale« z dne 10. marca 1965 priobčuje zakon z dne 24. febr. št. 108, ki določa odškodnine za živali, ki so bile zaklane na uradni ukaz, ker so okužene ali vsaj sumljive. Odškodnina znaša 30.000 do 100.000 lir za konja ali govedo, 6 do 20.000 za prašiča in 2 do 5.000 za ovco ali kozo. Dve tretjini navedene odškodnine mora plačati država, eno tretjino pa provinca.

PRAŠICE ZA TRAKTORJE

Med družbo FIAT in Kitajsko vodijo pogajanja za ogromen trgovski zaključek: Fiat bi dala traktorje, katere bi Kitajska plačala s prašiči. — Italijanski prašičerejci so zato zelo vznemirjeni, ker imajo že domači prašiči nizko ceno.

MLADINSKI DELAVSKI KROZEK TRST

Bo priredil v nedeljo, 6. junija, izlet v VELENJE

PLANINSKI IZLET

Goriško slovensko planinsko društvo bo priredilo v nedeljo 16. maja enodneven izlet z avtobusom v Cerknico na Notranjskem. Izletniki si bodo ogledali znamenito presihajoče jezero, naravne mostove in udorine v Rakovem Škocijanu in v Postojni narodopisni muzej. Vpisovanje traja do 13. maja v pisarni Košuta, ul. Mameli 8, kjer dobite tudi potrebna pojasnila.

Izdajatelj: »Novi list« d. z. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

Visoki fašistovski svet je sklenil odpraviti tedanji volilni red. Odslej naprej ne bo dobila vsaka stranka toliko poslancev, kolikor znaša njena številčna moč, temveč bo ena stranka dobila več zastopnikov, kakor ji pritiče po številu.

Glavna točka novega zakona se glasi: stranka, ki doseže pri volitvah največ glasov,

156.

Dr. E. BESEDNJAK

dobi dve tretjini vseh poslancev, to se pravi 356, vse ostale pa le 179.

Vzemimo primer. V celi Italiji je vsega 5 milijonov 200 tisoč volivcev, za katere se poteguje pet strank. Fašisti so dobili 1 milijon 300 glasov, socialisti 1 milijon, Ljudska stranka 1 milijon 100 tisoč, združeni liberalci 1 milijon 200 tisoč in komunisti 600 tisoč glasov.

Fašisti bi bili v tem slučaju najmočnejša stranka v državi, toda njihovi glasovi bi znašali le četrtnino vseh volivcev. Vsaka izmed ostalih strank bi bila sicer manjša od fašistovske, toda **vse skupaj** bi imele tri četrtnine volivcev na svoji strani.

Po današnjem zakonu bi pritakala torej fašistom ena četrtnina poslancev, to je 136, vsem ostalim strankam pa tri četrtnine, to je 399. Po novem zakonu je stvar narobe. Fašisti bi prejeli namesto 136 poslancev 356, vse ostale stranke pa 179 namesto 399. Na čigav račun pridejo fašisti do večine? Jasno, da na račun vseh ostalih strank. Vsak poslanec, ki ga dobe fašisti odveč, ga zgube Ljudovci, socialisti, liberalci, komunisti in narodne manjšine.

ODPOR PROTI VOLILNEMU ZAKONU

Razumljiv je torej odpor proti volilnemu zakonu. Nobena stranka na svetu ni še privolila v lastno oslABLJENJE.

Ko je Mussolini predložil zakon parlamen-

tu, je vedel, da se bodo posebno Ljudovci in socialisti odločno uprli. Zato se je začel pogajati z liberalci. Potegnil je na svojo stran njihove voditelje Giolittija, Orlanda in Salandro.

Kako je mogoče, da so liberalci začeli podpirati zakon, ki jim odvzame veliko število poslancev? Zakon so podprli zato, ker so jim obljubili fašisti, da postavijo pri volitvah skupno kandidatno listo z liberalci.

Vladi so se postavili po robu tudi zastopniki manjšin. Mi Jugoslovani smo imeli v parlamentu pet poslancev, in sicer dr. Wilfana, Virgila Ščeka, dr. Podgornika, Lavrenčiča in dr. Stangerja. Po novem zakonu smo zgubili tri poslance, od petorice sta nam ostala le dva: dr. Wilfan in dr. Besednjak.

Tudi proti nekemu drugemu predlogu fašistov je nastopil De Gasperi v imenu Ljudovcev. Vlada je namreč zahtevala, da mora vsaka stranka postaviti kandidate vsaj v **dveh volilnih okrožjih**, ako se hoče udeležiti volitev.

Podminister Acerbo je izjavil, da je storila to vlada zaradi tujerodcev. Vlada misli združiti Primorsko in Furlanijo v en volilni okraj. Ker pa ne prebivajo Jugoslovani nikjer v državi razen v tem okraju, si mislijo fašisti, da bo Slovanom nemogoče postaviti kandidate v dveh okrajih.

V istem položaju se nahajajo tirolski Nemci. Namen vlade je jasen: iz rimskega parlamenta morajo zginiti Slovani in Nemci. Pot iz zadrege je dogovor z Nemci. Oni so v istem položaju kakor mi. Ako bi Slovani in Nemci skupno nastopili, bi lahko postavili kandidate v dveh volilnih okrajih.

SPLOŠNO RAZOČARANJE

V tem je prišla iz Rima vest, da je voditelj in ustanovitelj Ljudske stranke Luigi Sturzo odstopil. Vest je vplivala kot bomba. Sturzo pravi, da se umika tudi zato, da izbi- je nasprotnikom iz roke orožje, ki ga vihtijo

proti Vatikanu. Nasprotniki delajo Cerkev odgovorno za politiko Ljudske stranke in ne morejo razumeti, da je stranka avtonomna in neodvisna.

Delajo se baje že nasilja posameznim duhovnikom. Katoliškim organizacijam se bližajo zelo težki časi. Ogroženi so torej veliki interesi Cerkve in katoliškega ljudstva. V mestu Monzi so fašisti uničili ljudovcem tiskarno, knjigarno in papirnico.

Vlada je dala zastražiti parlament od fašistovske milice in fašistovski vojaki so tabirili v spodnjih prostorih zbornice. Njihov list L'Impero je začel prinašati grožnje proti parlamentu, tiskane v debelih črkah čez celo stran.

Toda list se ni zadovoljil s splošnimi napadi. Vrgel se je na osebe najodličnejših voditeljev opozicije. Napadeni so bili Sturzo, Turati, senator Albertini, ki je odgovoren lista Corriere della Sera, in profesor Amendola v imenu Nittijevcev. Senator Albertini se ni čutil več varnega in je pobegnil s svojim bratom čez mejo v Švico.

Tu se je zgodilo nekaj, česar slovenski človek skoro ne more razumeti. Ljudje, ki so do zadnjega trenutka nastopali in govorili proti vladi, so glasovali zanjo. Bivši ministrski predsednik Bonomi, ki je bil referent opozicionalne manjšine, je izjavil, da bo sicer radi doslednosti sam glasoval proti, toda njegova skupina, da pojde z vlado.

Amendola, ki je imel v parlamentu krepak in oster govor proti vladi, je izjavil, da se vzdrži glasovanja, toda vsi njegovi prijatelji so za vlado. Falcioni, ki je bil član protivladne opozicionalne manjšine, je obljubil, da glasuje za Mussolinija.

In tako je padla izjava za izjavo. Ljudovci so se zbrali na posvetovanje in razpravljali o položaju. Od navzočih jih je glasovalo 37 proti vladi, 41 se je izreklo za to, da se stranka vzdrži glasovanja. In tako je zmagal predlog, da se Ljudovci vzdržijo.

Njihov predsednik De Gasperi je objavil zbornici sklep stranke in Mussoliniju je bila s tem večina zagotovljena. Mala skupnica ljudovcev pa je glasovala za vlado.

(Dalje)

»Pristanem,« je rekel.

»No, jagenjček!« se je zarežal vrtnar. »Sem si mislil, da boste končno le razumeeli, v čem je vaša korist... Najbolje bo, da to škatlo sežgem tam na mojem smetišču,« je pristavil. »Lahko bi zbodla v oči kakega radovedneža. Zdaj pa poberte svoje dragocenosti in si jih spravite v žepe.«

Harry je ubogal, Raeburn pa ga je pri tem strmo opazoval in pri pogledu na kakšen lepši dragulj ga je spet popadel pohlep, da ga je zmaknil s Harryevega kupčka in ga položil na svojega.

Ko sta končala, sta se napotila proti hišnemu izhodu. Raeburn je potihem odprl vrata, vtaknil glavo skozi špranjo in se ozrl na cesto. Morala pa je biti prazna, ker se je obrnil, zgrabil Harryja za vrat in tiščee mu glavo navzdol, tako da ni mogel videti drugega kot cestni tlak, ga je odločno potiskal naprej, zdaj po eni uličici navzgor in po drugi navzdol, kako poldrugo minuto. Harry je ugotovil, da sta prišla mimo treh uličnih vogalov, preden ga je tatinski tip s krikom »Zdaj se pa poberte!« izpustil, pri čemer mu je dal še krepko brco, ki ga je prevrnila na sredo ulice.

Ko se mu je posrečilo, da se je spet dvignil, je bil ves omamljen in iz nosa mu je obilno tekla kri.

Mr. Raeburn pa je že izginil.

Tisti hip je revež začutil v duši tako tesnobo in bolečino, da je glasno zajokal in hlipal tam sredi ulice. Ko pa se je nekoliko umiril, je začel gledati naokrog in iskati ime ulice, v kateri se je znašel. Bil pa je ravno na križišču. Še vedno je bil v za-

13

R. L. STEVENSON

MAHARADŽOV DIAMANT

Zgodba o škatli za trakove

hodnem de'u mesta, kjer ni bilo dosti prometa, sredi vij in obsežnih vrtov. Vendar pa je zagledal nekaj obrazov na oknih, ki so gotovo videli, kako je dobil brco in se prekopicnil. Tedaj je pritekla iz ene bližnjih hiš neka hišna in mu ponudila kozarec vode. V tistem hipu se je približal umazan berač, ki se je klatil tam okrog.

»Revček,« je rekla hišna, »kako vas je zdelal! Kolena imate vsa obtolčena in obleko raztrgano. Ali poznate tistega divjaka, ki je tako grdo ravnal z vami?«

»Seveda ga poznam!« je vzkljknil Harry, ki ga je voda nekoliko poživila. »In videli boste, kako drago mi bo to plačal!«

»Toda zdaj pridite sem noter, da se boste lahko umili in nekoliko okračali,« je nadaljevala hišna. »Ne bojte se, moja gospodinja vas bo rada sprejela. Vam bom že jaz pobrala klobuk... Toda kaj se vam je zgodilo, sveta Devica?... Po vsej ulici ste raztrosili diamante!«

(Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

SO KITAJCI RES NEPREMAGLJIVI?

Letošnje svetovno prvenstvo v namiznem tenisu je še bolj potrdilo ugotovitev, da se vrednostna razdalja med Azijo in Evropo povečava; svedča v korist Vzhodnjakov. Pred štirimi leti so v Peking Evropejci prišli vsaj do ene končne zmage, pred dvema letoma v Pragi je Evropa, ki ni osvojila niti enega naslova, igrala vsaj nekatere finalne tekme. Letos v Ljubljani pa so evropski igralci doživeli velik poraz, in to v vseh disciplinah, že v sredini tekmovanja.

Iz pregleda je razvidno, da si je Azija osvojila 182 točk, to je 78 odstotkov, Evropa pa le 51 (22 odst.). Ta velika razlika pa je še bolj vidna v tekmah posameznikov in dvojic, kjer so si Azijci nabrali nič manj kot 115 točk, torej kar 91 odstotkov! Za vse ostale Evropejce je ostalo le 9 odstotkov!

Evropejci niso upali na kako zmago, gotovo pa je, da tudi niso pričakovali, da bodo tako gladko poraženi. Izidi so pokazali, da je tudi Severna Koreja boljša od Evrope; po vsej verjetnosti bo čez dve leti na prvenstvu v Avstraliji prišla na dan še kakšna druga azijska sila. To je najboljši odgovor na vprašanje: »Kam gre svetovni namizni tenis«. Če gre tako naprej, se je treba bati, da bodo Evropejci kmalu klonili že v samem začetku.

Azijci postajajo vedno bolj hitri, močnejši in boljše, Evropejci pa igrajo počasneje, servirajo slabše in udarjajo šibkeje. Tako Kitajci kot Japonci so vnesli v to sicer že po naravi dinamično igro še večji tempo in atraktivnost. Prav tako kot v ostalih športnih panogah prihajajo vedno bolj do izraza hitrost, vzdržljivost ter čim bolj enostavna, vendar do vseh podrobnosti izdelana igra. Razen tega se je v tem času pojavil še nov udarec »top-spin«, ki je pravzaprav bistveno spremenil namizni tenis. Zmanjšalo se je namreč število obrambnih igralcev, ker so se le maloštevilni naučili uspešno vračati ta izredno rotirani udarec; ostali pa so se morali naučiti napadati. Tako je »pimpla-tje« skoraj izginilo in ta šport je postal še bolj dinamičen in privlačen za gledavce.

O igri Kitajcev je bilo in še bo toliko polemike kot verjetno še nikoli do sedaj. Vsak je po svoje komentiral tehniko Kitajcev in vsak ima svoje mnenje o vrednosti te namiznoteniške velesile, ki je osvojila pet svetovnih prvenstev (moške in ženske ekipe, posamezniki, moški in ženski pari). Čeprav so bili popolni tako v obrambi kot v napadu in kljub prodornemu uspehu, so Kitajci nekatere razočarali. Res niso pokazali kaj novega, toda izpopolnili so skoraj do potankosti način igre. Njihove zmage so tudi plod odlične taktične zamisli. Izpadleto jim je le dvakrat (osvojili so drugo mesto tako v igri posameznik kot v tekmi mešanih parov) in to le za las.

Uspeh Kitajske je dokazal, da za zmago ni važen samo stil in način igre, temveč posebno polna moč in pripravljenost. Svetovno prvenstvo v Ljubljani je dokončno ustoličilo njihov slog v igro. Znano je, da večina Azijcev drži lopar kot pero in igra samo z eno stranjo loparja. Njihovo načelo je brezkompromisen napad. S takim slogom pa bi bili nemočni, če ne bi imeli izredno hitrih nog, odličnega refleksa in atletske kondicije. Kitajci so japonski slog igre izpopolnili, popravili so »backhand« udarec, skrajšali so velikost zamaha pri napadu na en sam kratek in hiter premik roke. Kitajci se neradi odmaknejo od mize in njihovi udarci so popolnoma avtomatizirani, kar je rezultat izredno sistematičnega in dolgotrajnega treninga. Posebnost Kitajcev pa je tudi to, da so med njimi tudi igralci, ki igrajo na evropski način, kar jim omogoča, da lahko trenirajo proti vsem slogom. Pri njih je vse bolj resno in disciplinirano in zato se ne smemo čuditi njihovim uspehom.

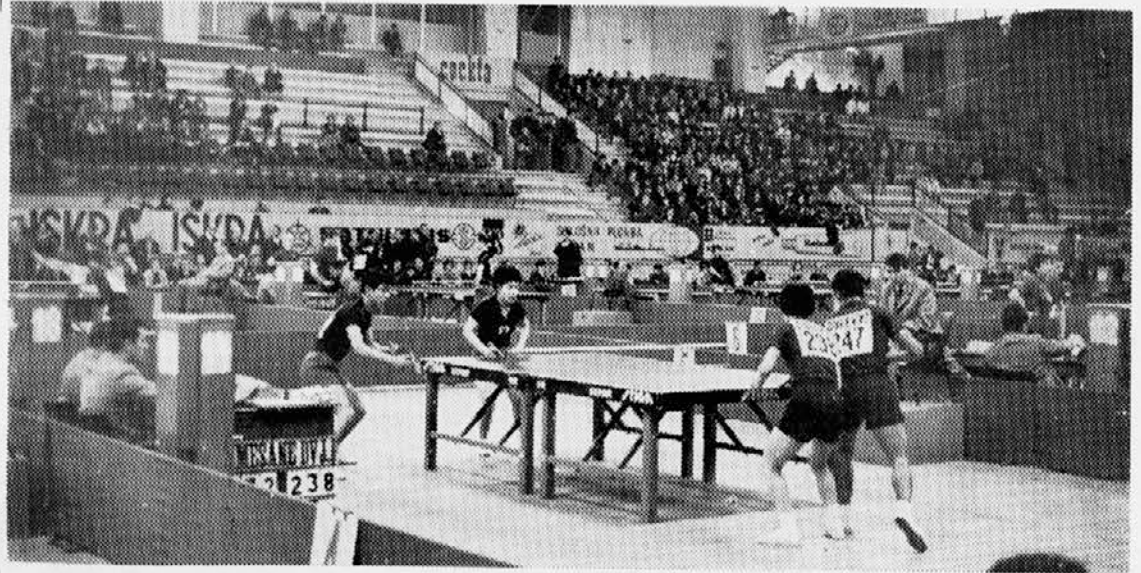
V čem je skrivnost tako hitrega vzpona namiznega tenisa na Kitajskem in od kod tako veliki mednarodni uspehi? Znano je, da imajo Kitajci na razpolago toliko dobrih igralcev, da jih sami ne morejo prešteti. In prav v tej množičnosti je moč njihovega namiznega tenisa, ko beležijo nad tri milijone igralcev! V takem ogromnem številu res ni težko izbrati odlične igralce. Znano je, da najboljši igralci po amaterski športni šoli lahko nadaljujejo študij na športni univerzi, kjer je kot poseben predmet tudi namizni tenis.

Vsak, kdor pobliže pozna namizni tenis, je ugotovil, da je vsak Kitajec ali Kitajka imel svoj izpljen slog igre, ki pa je v glavnem značilen za vso državo. Znano je, da se Kitajci ne trudijo preveč, da bi svoj stil igranja izpopolnili, ampak gradijo predvsem na posameznika. Ugotovili so, da specifični stil držanja loparja — penholder — prinaša več prednosti. Za njih tehnika serviranja je važna kot za šahiste otvoritev. Njihovi servisi,

tako iz roke kot izpod mize, so vedno drugi, ne pričakovani, varljivi, ostri in neugodni. Možnost smo imeli ugotoviti tudi, kako so Kitajci v odločilnih trenutkih hladnokrvni in kako neverjetno koncentracijo imajo. Izučili so se do potankosti obrambni način igranja in nasprotnik ima občutek, da igra z robotom, ki še tako močne udarce skoraj vedno odbija nazaj na mizo.

Kitajci za vsako ceno nočejo izpustiti iz rok žezla neprekosljivih mojstrov bele žogice in želijo v tekmovalni areni tvoriti točko zase. In ker je geslo vsakega kitajskega namiznoteniškega igralca »dati vse od sebe in ob pravem trenutku zaigrati v polni moči« menimo, da v taki izurjenosti, bodo ostali še dolgo let nepremagljivi.

D. T.

ŽENA IN DOM

Moda za vas

Nega in šminkanje oči

Oči so zelo važen element ženske lepote in že od nekdaj so jim posvečali veliko nege. Cisto in izrazito oko daje obrazu mikaven izraz, in da je učinek večji, se poslužujemo prijemov, ki jih svetuje ta moda in kozmetika.

Da bodo oči svetle, spočite, da ne bodo veke rdeče, imamo od nekdaj znan pripomoček, — kamilični obkladek. Mehko krpo namočimo v kamilični čaj in položimo mlačno na oči, najbolje zvečer, ko so oči najbolj utrujene. Če so veke vnete, je to znak, da manjka telesu vitamin A, in če ga bomo jemale koncentriranega v kapljicah, bo vnetje kmalu prešlo.

Kaj pa trepalnice? Vsaka jih želi imeti dolge, in če je mati narava ni obdarila s tem krasom, so v prodaji razni preparati, ki pospešujejo rast trepalnic. Pred spanjem jih natremo z mehko krtačko tako, da jih česemo navzgor. Če ste neupljuje do modernih kozmetičnih izdelkov, se lahko poslužite starega pripomočka, ricinusovega olja.

V modi je, da si naličimo trepalnice in obrvi z nekoliko temnejšo barvo kot so lasje. Lahko si jih obarvamo vsak dan sproti z svinčniki in svedrastimi krtačkami, namočenimi v barvilo, ki jih kupimo v vsaki drogeriji (ne smemo pa pozabiti, da je treba zvečer te barve odstraniti z obraza s tekočino, ki jih topi), ali pa si za daljši čas obarvamo obrvi in trepalnice pri frizerju z istim postopkom, kot velja za barvanje las.

O večernem ličenju oči pa kaj več prihodnjič.

M. M.

Razgovor med nami

Moj mož je dober, a včasih me udari. Ne pogosto, a kadar se razjezi, tudi iz malenkostnega vzroka, me močno udari po licu. Takrat se mi zdi, da ga sovražim, in prepričana sem, da ga nimam več tako rada, odkar me je prvič udaril. Kaj mi svetujete?

A. S.

Nezaslišano! In nekoč so dejali, da se ženske ne sme dotakniti niti z cvetnim listom! A neke so odkrili tudi, da je treba žensko, če hočeš, da te ima rada, trikrat na dan pretepsti. Bojim se, da spada vaš mož k tem zastarelim grobijanom. Če je dober in če vas ima vsaj malo rad, mu povejte, še preden mu to preide v zakoreninjeno navado, da s tem tvega, da izgubi vašo ljubezen in spoštovanje. Morda bo pomagalo.

Devet let sem poročena in nimam otrok. Skoro gotovo je, da jih tudi ne bo. Rada bi posvojila enega otroka, toda mož noče niti slišati o tem in se norčuje iz te moje želje. Jaz pa se čutim nesrečno.

M. V.

Predno se odločite za posvojitev kakega otroka, kar je zelo komplicirana zadeva s stališča italijanskega prava, poskusite vse, da dobite svojega otroka. Ni redek primer, da dobita zakonca otroka tudi po devetih letih zakona. Nikar se ne sramujta stopiti h ginekologu, včasih se da rešiti ta velik problem z odpravo malenkostne disfunkcije.

Imam nekoliko krive noge (na X). Kako naj se oblačim, da to ne bo tako padlo v oči?

Vera

Nikoli ozkih in kratkih kril, torej: nagubana ali v obliki trapeza in vedno pod kolonom. Poleg tega pazite na hojo: ne hodite razkoračeno, ampak postavljajte eno nogo pred drugo.

Rada bi postala filmska igralka. Stara sem 16 let in lepa. Kam naj se obrnem? V Rim? Bojim se, da čakajo tam dekleta, ki žele isto, v vrstah 16-letna dijakinja

Zdi se mi, da skromnost ni tvoja največja čednost. Zakaj bi se pridružila dolgi vrsti pretendentk in še večjemu številu igralk? Res velik uspeh jih doseže tako malo in še te po trnjevi poti. Kakor vidiš, ti ne dajem naslova Dina De Laurentiisa ampak ti raje svetujem, da naprej mirno študiraš, in v plačilo ti bo občudovanje tvojih prijateljev.

MARTINA

331. Ze ko je bil četrť milje oddaljen od zasede, je McTaggart slišal rožljanje verig. Kdo se je ujel? Ris? Mogoče lisica ali volk? Mogoče vendarle Baree? Skoraj stekel je preostali del poti in srce mu je utripalo v grlu, ko je zagledal v pasti svojega sovražnika, ujetega in brez moči. Približal se mu je z naperjeno puško.

333. Vse strašno trpljenje ni upognilo Bareejevega poguma. Komaj je zagledal McTaggarta, se je z vsemi močmi pognal kvišku. Takoj je klecnil nazaj in se še enkrat dvignil na prednji nogi. McTaggart je poslušal njegovo divje renčanje. Silno sovraštvo je bliskalo iz Bareejevih oči: blizu, povsem blizu je stalo bitje, ki ga je v življenju najbolj mrzil!

335. Pred njim je stal tujec, prijeten mlad mož z bistrimi očmi. Clovek, kakršn nam ugaja na prvi pogled, pošten, zaupanje vzbujajoč. Vse na njem je razodevalo, da je doma na prostranih snežnih planjavah Severa. Krznena kapa, s kožuvinno podložen plašč, hlače iz močnega blaga in ozke krplje so kazale, da je mladi mož prehodil že dolgo pot.

332. Z zlobnim nasmehom je trgovec opazoval ujeto žival. Krvavi sneg okrog pasti mu je govoril o obupni Bareejevi borbi za svobodo: Železne pasti so dobro opravile svoj namen: prva je stiskala eno Bareejevih prednjih nog in tudi obe zadnji so objemali železni zobje. Četrta ga je zgrabila za bok, pete, ki ga je pograbila za čeljusti, se je Baree rešil.

334. McTaggart je odložil puško, slekel rokavice in si naštel pipo. Sprva je hotel psa ustreliti, sedaj pa se mu je zahotelo zlobnega uživanja ob Bareejevih počasnih mukah. To je bila zmaga, po kateri je hrepenel, to je bilo maščevanje! Tako zavzet je bil, da je preslišal bližajoče se korake. Sele na nepričakovan poziv se je sunkovito obrnil.

336. McTaggarta je oblit val strahu. Mogoče, si je mislil, se je na njemu neznan način na jugu razširila resnica. Resnica o vsem, kar se je zgodilo na Grey Loonu, in da ta od poti utrujeni tujec nosi pod plaščem značko konjentka Kraljeve Severozapadne policije. V grlu ga je stiskalo, da ni mogel spregovoriti. Z mračnimi očmi je gledal neznanca.